

1. May. 1844

FAKTA

Dato:

1. May. 1844

Sidetæl:

Dagbog B, side 97-99

Dagbogens placering:

Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.

KKS14024

Trykt udgave:

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 218-

219

TRANSSKRIFTION

1 May 1844.

Hvad er slette Malerier? Det er ikke disse første, raee Forsøg, hvori kan findes meget Galt, naar de kun indeholde Gnisten af Liv og kjærlig Opfatning. Saadanne Arbeier kan være mig dyrebare, og jeg kan ikke uden Glæde see paa dem; f: Ex: flere af Rumps meget raee, men djærvt opfattede Billeder, og flere andre. Men hvad der gjør et modbydeligt Indtryk paa mig er de modne, maniererede Malerier, der træde frem med Fordring, uden dog at skjænke nogen sand Nydelse, ja vække endog tit Afsky. Modne kalder jeg dem kun for saa vidt, at jeg ved Betragtningen føler det som en Overbeviisning: den Maler gaaer ikke mere frem. Og har han nu ikke selv paa Høidepunktet bragt det videre end til at skabe et forskruet, vrangt Billede, da bliver han i mine Øine en skadelig Person, jeg næsten synes, gjør noget Ondt. Det Slette, Middelmaadige i Kunsten er ikke ligegyldigt, men syndigt. Dette er underligt, thi han har jo dog maaskee med Glæde arbeidet [oversteget: der-]paa et saadant Stykke, hvormegen •98• Flid har han ikke anvendt, hvor smuk er maaskee Techniken – det hjælper Alt slet ikke; thi Meningens var ikke ærlig. Det var ikke Maleren om at gjøre at bringe ud af den Opgave, han havde at løse, Alt, hvad han formaaede; men han tænkte paa at behage, paa at skabe et Billed med slaaende Virkning o s v uden at tage Sandheden kjærligt paa Raad med. Maleren bør kun klart stille sig Opgaven for Øie og holde fast ved den, urokkelig, da vil Fortræffeligheden komme af sig selv i Forhold til hans Evne. Overfører jeg dette paa mig selv, da synes det at kaste et Lys over min Virksomhed som Maler. I mine første Arbeider tænkte jeg kun paa, hvad jeg havde at fremstille, senere tænkte jeg paa at lave Billeder med Virkning, forceret Sollys, Glands o s v og de bleve daarlige, svage, forunderlige, sorte. I de første vidste jeg ikke, hvad jeg gjorde, og kunde derfor ikke begribe, at man fandt i dem baade Kjækhed og Farve og hvad veed jeg Alt, hvad overdreven Roes har sagt mig til min Skade af den Slags smukke Ting. Nu vil jeg kun see paa Opgaven, ikke som den Gang uden at vide det, thi det kan jeg ikke mere •99• naar Bevidstheden eengang er vakt, men med saa megen Besindighed som muligt vil jeg see paa Opgaven og da i Guds Navn lade staa til, der komme ud af, hvad der kan! –

97.
stillet. Dog, det kan vist gøres, og Grundten, hvorfor jeg
endnu ikke her indlæst mig derpaa, er den: at jeg maa
paa det Næreste kjende Digtets Form og hele Sketning, in-
den jeg naaer at gribe det: Følgen. Tillige maa den
dog altid være en vis Po i det Kunstværk, der skal
gives nogen sand og værdig Nøjelse.

1. Maj 1844.

hvad er dette Maleris? Det er ikke disse første, naar
Forsøj, hvori kan findes meget Gødt, naar de kun in-
skælde Jernsten af Liv og kjærlig Opfattning. Sandtanne
Arbejdet kan end mig synes, og jeg kan ikke uden
Glæde se paa dem; j. E. flere af Umrøbe noget naar,
men spjæret og faldende Billeder, og flere andre. Men hvad
dog give et med betydligt Indtryk paa mig er de andre,
manierede Maleris, der træde frem med Fødsel,
inden dog at skjænke nogen sand Nøjelse, ja endda
endog det Afkij. Modnes holder jeg dem kun for saa
lidt, at jeg ved Betragtningerne føler det som en Overbe-
viisning: den Maleris gaar ikke mere frem. Og
hvor naar man ikke selv paa blinde Jernstet brugt det
videre end til at skabe et forskræmt, enangt Billed,
der bliver han: mine Gine en skadelig Person,
j. næsten synes, give meget Ondt. Det Lette, M. del-
maadige i Kunstene er ikke ligegyldigt men syndigt.
Lette er underligt, thi man har jo dog maaske med
Glæde arbejdet derpaa et sandt Stykke, men ingen

Flid hvar han ikke anvendte, hvor smukt en smukt
Teknikken - det hjalp mig Alt det ikke i thi Menin-
gen var ikke ordlyg - Det var ikke Maleren om at
give et brygs ind af den Opgave, han havde at
løse, Alt, hvad man formaaede; men man tænkte
paa at behage, paa at skabe et Billed med
slående Virkning o. s. v. inden at tage Landstolen
kjærligt paa Haad med. Maleren vil som
klart stilles sig Opgaven for Øiet og helder fast
ved den, urokkelig, da vil Fortreffeligheden
komme af sig selv i Forhold til hans Løse.
Overspiser jeg dette paa mig selv, da synes det
at haste at hys over min Virksomhed som Maler,
i mine første Arbejder tænkte jeg som paa, hvad
jeg havde at fremstille, senere tænkte jeg paa
at lave Billeder med Virkning, forceret Sal-
lige, Glæde o. s. v. og de bleve daarlige, smage,
fremmedartede, søgte. I de første vidste jeg ikke,
hvad jeg gjorde, og kunde derfor ikke begribe, at
man fandt i dem haardt Kjæklighed og Forve
hvad ved jeg Alt, hvad overdaen Naes har sagt
mig til min Skede af den Slags umiddelbare Ting.
Nu vil jeg som ellers paa Opgaven, ikke som den
Gang inden at vide det, thi det kan jeg ikke mere

99.
naar Beredtheden angaar en vakt, men med saa
meget Besindighed som muligt vil ji see paa
Opgaven og da i Guds Naem lade staa til,
hvor kommer ind af, hvad der skal.

2 April May

Jeg tænker om i Kinsten inden at vide ind eller ind-
blod er det Adet Idelle: Landskabot. Idag saa ji
har Goethe en Uftring, der synes at haste et dgs herover,
han siger om Rembrandts Landskaber: Lys, Skygge og
Abldning er her haer det Idelle. Skulle ikke enhver
Kinstner saaledes have sit Idel? -

Es ist so schwer etwas vom Meister zu lernen, als
vom der Natur.

Goethe.

10 May

Nu siger det i min Sjæl, ji føler en Glæde og Frihed ved
Livet, som længe var mig fremmed; mange Ting blev
sig for mig Nu Dag kan ji sige ved Høring af gode
Bøger. Goethe har ved sine Sæge over Kunst gjort
et stærkt og edgygende Indtryk paa mig. Jeg aner
en bedre Fremtid og see den med Glæde og Glæde:
måde. Min Forstændthed skal snart ligge bag mig
som en simpel Erindring, ikke uden Betydning
for mit Liv; men den har været for længe, fordi
ji fattedes Kraft og Villie, ji turde ikke frit vende
Blikket mod mit eget Indre, af Frihed for at forstyre
mangt et kjært Billed. Klædet! Klædet!